

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἀπαντήθηκαν μιά μέρα, και πὸν ἀκόμα καλο-
γνωριστὸν, ἀγαπήθηκαν. Ἐκεῖνος τὴν ἀγάπησε μὲ
τὴν ὁρμὴ τοῦ ὥριμου ἄντρα, πὸν γνῶρισε πιά τὴ
ζωή, καὶ ξέρει πὼς λογαριάζει μονάχα μὲ τὶς ὥρες,
δσες μποροῦνε νὰ δώσουνε σὲ ἔνταση ὅλη μαζί τὴ
χαρὰ, κ' ὕστερα νὰ χαθοῦν αὐτὲς γιὰ νάρθουν ἄλ-
λες.....

Ἐκείνη, τὸν ἀγάπησε μὲ τὴν παρθενικὴ τρυφε-
ράδα τῶν εἰκοσι χρονῶν. Πρωτόβγαλτη στὴ ζωὴ
καὶ τὸν ἔρωτα, δειλὴ καὶ ταπεινὴ, κοιτάζε σὰν εἴ-
δωλο τὸν ὁμορφὸ ἄντρα—πάντα πρέπει νὰ εἶναι ὁ-
μορφος ὁ πρῶτος ἄντρας πὸν ἀγαπάει ἡ γυναίκα—
κι ἄφινε τὴν καρδιά της νὰ ξανοίγει στὴν ἀγάπη
σιγὰ κι ἀπαλὰ, καθὼς ξανοίγουνε στὸν ἥλιο τὰ λου-
λούδια.

Μὰ ἐκεῖνος εἶταν βίωσιμος. Ὁ δρόμος τῆς ζωῆς
ἀνοίγονταν διάπλατος μπροστά του, ὁλόσπαρτος μὲ
τὰ λουλούδια πὸν τὸν καλοῦσαν μὲ τὰ τρελλὰ τους
χρώματα καὶ τὸν μεθοῦσαν μὲ τὴ μυρωμένη τους
πνοή. Γύρισε, τὴν κοίταξε ἀκόμα μιά φορὰ, καὶ
τράβηξε.

Τίποτα δὲν ἔσπασε, τίποτα δὲ χάλασε, τίποτα δὲν
ἄλλαξε μέσα της. Πέρασαν χρόνια, κι ὅλο περίμενε.
Πὼς τὸν περίμενε! Μιά μέρα, τοῦστελε μῆνιμα.
Θάρθει; Αὐτὸς δὲν ἀποκρίθηκε.

Τότε ἡ γυναίκα ἄνοιξε τὰ μάτια της, σήκωσε τὸ
κεφάλι, κοίταξε γύρω της κ' εἶπε: «Ἡ ζωὴ δὲ στα-
ματάει ὅσο χτυπάει μέσα μας ἡ καρδιά». Ὁ δρόμος
εἶταν ἀνοικτὸς μπροστά της καὶ τράβηξε.

Ὅσα εἶδε κι ὅσα γνῶρισε κι ὅσα ἔνιωσε ἀπὸ τότε,
χαράξαν μέσα της βαθειά, τόσο βαθειά τὸν πόνο
μαζί καὶ τὴ χαρὰ, πὸν ἡ ψυχὴ της μεγάλωσε, μεγá-
λωσε τόσο πὸν γίνηκε ἕνα κάστρο δύναμης κ' ἑπο-
μονῆς.

Πέρασαν κι ἄλλα χρόνια καὶ μιά μέρα ἀπαντή-
θηκαν ξανά. Ὁ ἄντρας πὸν ἔνιωσε μέσα της τὴ δύ-
ναμη τῆς ἀγάπης, τῆς εἶπε: «Γυναίκα. Εἶμαι κου-
ρασμένος, καὶ τὸ κάστρο τῆς ψυχῆς σου εἶναι ὁ τό-
πος ὅπου θὰ μπορέσω μέσα στὴ ζωὴ νὰ βρῶ τὴν
ἀνάπαυσι καὶ τὴ χαρὰ. Ἀνοιξέ μου τὴν πόρτα του
νὰ μπῶ, κ' ἡ ψυχὴ μου θὰ εἶναι δική σου πιά».

Μὰ ἡ γυναίκα τώρα, κρατοῦσε γερά στὰ χέρια
τῆς τὴ γνῶσι καὶ τὴν καλωσύνη. Τὸν κοίταξε κατὰμ-
ματα κ' εἶπαι τοῦ ἀποκρίθηκε: «Μεγάλο παιδί, πὸν
ἀσπρίσαν τὰ μαλλιά σου χωρὶς νὰ μάθεις ἀκόμα τὴν
ἀλήθεια! Ἀκουσε τὰ λόγια μου αὐτὰ καὶ γράψε τα
καλὰ στὸ νοῦ Σου, ἀγαπημένε. Ἀνάπαυσι, μὴ γη-
ρεύεις μέσα στὴ ζωὴ. Γύρισε τὸν πόνο καὶ τὸν κό-
πο, ἂν θέλεις νὰ γνωρίσεις τὴ χαρὰ, γύρισε τὴ δύναμη
πὸν τὸν φωτίζει. Κι ὅταν γνωρίσεις εἶπαι τὴν ἀγάπη,
ἔλα πάλι νὰ μὲ βρεῖς. Τὰ χρόνια θάχουνε περάσει,
καὶ τὴν ἀνάπαυσι πὸν ποθεῖς θὰ τὴν εὐρουνε μαζί
πέρα ἀπὸ τὴ ζωὴ».

Ἔτσι ἔγινε καὶ ξαναγύρισε, καὶ μιά μέρα ἀνα-
παύτηκαν.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἱστορία, σύντομη κι ἀληθινὴ, γιατί
σύντομη κι ἀληθινὴ εἶναι κ' ἡ ζωὴ.

ΗΓΕΡΙΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Π. Κ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: «Ρυθμοὶ στὰ κύματα».

— Ὁ ποιητὴς φαίνεται εἶναι πολὺ νέος, κι ὅσο τὸ τα-
λέντο του, μποροῦμε νὰ ποῦμε, πὼς εἶναι ἀναφιόητο.
τόσο περισσότερο πρέπει νὰ τοῦ συστήσουμε προσοχὴ μεγα-
λύτερη στὸν τρόπο πὸν ἐκφράζει τὴν ποιητικὴν του σκέψιν
καὶ στὴν κανονικότητα τῆς δημοτικῆς του. Εἴν' αὐτὰ στοι-
χεῖα ἀπαραίτητα, πὸν τὰ καταφρονοῦνε οἱ περισσότεροι νέοι
μας. γι' αὐτὸ καὶ ἡ ποιητικὴ τους ἀπόδοσι γίνεται ἀνάξια
λόγου. Ὁ τραγουδιστὴς τῶν «Ρυθμῶν στὰ κύματα» δὲν ἔχει
παρὰ νὰ μελετήσῃ τὴν τέχνη ἐνὸς ἀπὸ τοὺς συντάγτες μας
καὶ μάλιστα τοῦ Κ. Καρθαίου, πὸν βλέπουμε πὼς τοῦ ἀ-
φιερώνει στὸ βιβλίο του αὐτὸ μιά του μπαλάντα «ἀπὸ εὐ-
γνωμοσύνη κ' ἐχτίμησι» ὅπως σημειώνει. Αὐτὴ ἡ εὐγνω-
μοσύνη κ' ἐχτίμησι, ἃς τὸν κάμουνε νὰ προσέξει καὶ νὰ
μελετήσῃ, καὶ σίγουρα θὰ τρυγήσῃ στὸν Παρνασσὸ τὴ δόξα
πὸν ὀνειρεύεται.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Μιὰ ἀνέκδοτη «Στροφή» τοῦ Μορεᾶς

Στὸ περασμένο φύλλο σημειώσαμε τί πάντα κάτω γράφει
ἡ Παριζιάνικη «Revue Critique» γιὰ τὰ δεκάχρονα τῆς
θανῆς τοῦ Ζὰν Μορεᾶς, πὸν ἀφιερώνει σ' αὐτὰ ἕνα ὁλό-
κερο τεῦχος τῆς. Ἐξὸν ὅμως ἀπὸ τὴ «Revue Critique»,
ὅλες οἱ Παριζιάνικες ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ εἶναι
γεμάτα ἀπὸ ἄρθρα, ποιήματα, κριτικὲς γιὰ τὸν ποιητὴ,
στολισμένα μὲς τίς βαρύτερες ὑπογραφὰς (Μορᾶς, Μπαρῆς,
Μπαρτου, Ζὰν Μπουλαρζέ, Λονιδόν, Ζὰν Πιεργφ κλπ). Τὸ
«Φιγαρό» μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ δημοσιεύει μιὰν ἀνέκδοτη
«Στροφή» τοῦ Μορεᾶς πὸν τὴ δημοσιεύουμε δῶ, μεταφρα-
σμένη ἀπὸ τὸν ποιητὴ Μαλακάση.

Τὸ περιβόλι εἶδα ξανὰ τριγύρω ἀπὸ τὸ σπίτι
γεμάτο εἰν' ἀπὸ ζέφυρο κι' ἀκόμα ἀπὸ πουλιά
κι' ἐκεῖνα ἔκει τὰ κάγκελα, πάντα τὴν Ἀφροδίτη,
τὸ Σείριο, τὴν Αὐγὴ, τὸ ἴδιο ἀφίνουν νὰ περνῇ.

Μὰ ἡ γλὴ ὅπου πρασίωσε, τ' ἀμμόστρωτο τ' ἀχνάρι,
τῆς λίμνης, τῆς δεξαμενῆς, πὸν μ' ἤξερε ἡ ὀχτιά
κι' αὐτὸ τ' ὥραϊο τὸ λούλουδο, πὸν κίτρινο ἄπ' τὸ στάρι
μῆτε τὰ βήματά του μῆτ' ἐμένα ἀναγνωρίζουν πιά.

Δὲ ξέρομε ἀμφορέα ἑλληνικὸ, νὰ παρουσιάσῃ ποτὲ μιά
τέτοια θεία παράστασι. Μὰ μήπως ὁ Μπαρτου δὲ χαλαχτή-
ρισε τὴ μεγαλοφύνη του μὲ μιά μόνο φράσι στὸ τελευταῖο
τοῦ ἄρθρου γιὰ τὸ Μορεᾶς, πὼς ἄγγιξε μὲ τὸ μέτωπό του
τ' ἄστρα;

Ἡ πρώτη ἱστορία τοῦ μεγάλου πολέμου. Ὁ θά-
νατος τοῦ Ριχάρδου Ντέμελ.—Γιὰ τὴν τελευ-
ταία «Ἱστορία τῆς Μουσικῆς».

— Βέβαια, ἀκόμα δὲν εἶναι καιρὸς γιὰ νὰ γραφτεῖ ἡ
τελειωτικὴ ἱστορία τοῦ τετράχρονου πολέμου πὸν κατὰ-
στρεψε τὴν Εὐρώπη. Πολλὰ ζητήματα δὲν ἔχουνε ἑκαθα-
ριστεῖ ἀκόμα. κι ἄλλα δὲ συμφέρει γιὰ τὴν ὥρα νὰ βγοῦνε
στὸ φῶς. Κ' ἔπειτα ποῖος θὰ γράψῃ τὴν ἀδέκαστη κι ἀλη-
θινὴ ἱστορία; Ἀγγλος, Γάλλος, Γερμανὸς ἢ Ρώσος; Κα-
θένας ἄπ' αὐτοὺς εἶναι πολὺ φουσικὸ νὰ δεῖ τὰ πράματα
μὲ τὴ φυλετικὴ του ἀποψη. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐμποδίζει τὸν
κ. Α. Μπροσολέτ, γάλλο ἱστορικὸ, νὰ μᾶς δώσει τώρα τε-
λευταία τὴν πρώτη γιὰ τὴν ὥρα: «Ἱστορία τοῦ Μεγάλου
Πολέμου». Τὸ βιβλίο βγήκε ἀπὸ τὰ καταστήματα Κο-
λὲν καὶ περιέχει μιὰν ἐρευνα γιὰ τίς αἰτίες κι ἀφορμὰς
αὐτοῦ τοῦ πολέμου. Ἐπειτα τὴ δόξιν στὸ Βέλγιο καὶ στὴ

Γαλλία, τη μάχη του Μάρνη και την προς τη θάλασσα προέλαση, τη δράση στην Πολωνία και στη Σερβία, την εσωστρατεία στα Βαλκάνια, τις μάχες του Βερντέν και του Σόμ, τη συμμετοχή της Αμερικής και τη μεγάλη μάχη της Γαλλίας, την ανακωχή και την ειρήνη στις Βερσαίες. Αυτή είναι κοντολογίς, η ιστορία όλης της τελευταίας τραγικής περιόδου της Ευρώπης, εργασία βέβαια καλοβολεμένη, ουσιαστική, που περιέχει τα πιο σημαντικά συμβάντα. Ο τόμος είναι συμπληρωμένος με είκοσι χάρτες, που εύκολύνουν πολύ την κατανόηση του κειμένου.

— Από τη Γερμανία μάς ήρθε η είδηση της θανάτου του μεγάλου λυρικού ποιητή **Ριχάρδου Ντέμελ**, που το έργο του όλο κλείνεται στη τελευταία τριάντα χρόνια. Ο Ντέμελ είναι ποιητής νεοτεριστικός, και είτανε από τους πρώτους που με τη λύρα τους προσέξανε τους παλμούς και τις ανησυχίες της λαϊκής κοινωνικής ψυχής. Πρωτοδημοσίεψε τις «Απολύτρωσες», λυρική συλλογή, που άμέσως τον έφερε στην πρώτη γραμμή των λυρικών ποιητών της Γερμανίας, ύστερα δεύτερη ποιητική συλλογή με την επιγραφή: «Μά η αγάπη...», που περιέχει και το περίφημο σοσιαλιστικό τραγούδι του «Εργάτη», κατόπι το λυρικό του τόμο «Γυναικα και Κόσμος», το βιβλίο του «Δυό άνθρωποι», τη συλλογή «Ομορφος άγριος κόσμος» κι άλλα μερικά.

— Βγήκε στο Παρίσι την περασμένη βδομάδα ο τρίτος και τελευταίος τόμος της μεγάλης «Ιστορίας της Μουσικής» του Γουλιέλμου Κομπάρνιέ. Στόν τόμο αυτό ο συγγραφέας ξετάζει την περίοδο που αρχίζει από τόν Όμπερ και φτάνει στις μέρες μας. Βρίσκει κανείς πλούτο μεγάλο από εξακριβωμένες πληροφορίες, καθώς και μερικές πλάνες. Μας κάνει έκκληση, δηλαδή, να βλέπουμε το Δισκ να συγκρίνεται με το Γουσταύο Ντορέ και τόν Άλφρεδο Μπρενν, και να λογαριάζεται με τούς νατουραλίστες μουσικούς.

ΚΑΛΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

‘Η έκθεση του ζωγράφου Κ. Μαλέα

— Την περασμένη βδομάδα άνοιξε στο Ζάππειο μέγαρο, ως μιὰ του μεγ'ρου σάλα, η φετινή έκθεση του ζωγράφου μας κ. **Κ. Μαλέα**. Περιέχει πίνακες, νέας εργασίας φροντισμένης του διαλεχτού μας; τεχνίτη, τούς πιο πολλούς «τοπεία» από την Άττική, μερικους από τη Σιάρτη και τόν Ταΰγετο, και λίγους από τη χώρα του Λιβάνου. Ο ζωγράφος όσο προχωρεί απλουστεύει το σκέδιο και τ'άλλα τεχνικά του μέσα, ζωντανεύοντας την Άττική πλάση λιτά και απλά. Η ποιητική του φαντασία διακρίνεται πάντα στόν τρόπο που παρατηρεί κ' αιστάνεται εκείνο το μέρος που θέλει ν' αποδώσει. Έτσι εξαϋλώνει τόν κόσμο τόν φυσικό, και ο έξπρεσιονισμός του μάς φανερώνει κάτι τόν άνειρμένο και τόν έξωτικό που μεθ'ά την ψυχή και τραβά τόν μάτι του τεχνίτη. Οί πίνακές του από τ'ά Φάληρα, την Καισαριανή, τόν Σούνιο, τις γύρα μας άκρογιαλιές, μάς υποβάλλουν τη χρωματική εκείνη κίνηση και χαρακτηριστική φωτεινάδα, που ζητούν οι λατρευτές και γνώστες της Άττικής όμορφιάς.

Ένας πίνακας, που παρσταινεί τόν χορό των άστρων μάς δείχνει τόν άψηλό και βαθύ πέταμα του λογισμού του ζωγράφου, που ξέρει να συνταιριάζει την ποίηση και την τέχνη του πινέλου, γιατί αυτή την ποίηση την αιστάνεται αληθινά, και συγκοινωνεί μαζί της, αγάπώντας και παρακολουθώντας τη λογοτεχνία μας, χωρίς να στέκεται μακριά της, όπως τόσοι και τόσοι ζωγράφοι του τόπου μας που ή μορφωσή τους όλη περιορίζεται στο διάβασμα της καθημερινής τους εφημερίδας, και τίποτα παραπάνω.

‘Η δημοτική μας, που την κατηγορούν δίχως να τη διαβάζουν, είναι φορτωμένη από καθαρέβουσα, γιατί όπου βρίσκουμε παίρνουμε, χωρίς πρόληψη και χωρίς πείσμα, είτε άρχαία, είτε βυζαντινά, είτε ντόπια δημοτικά.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. **Περίεργο**. Τό δράμα του Stindberg: «Coram populo» (Πρό του δήμου) τυπώθηκε σε πολλή καλή μετάφραση, σε άγνή δημοτική γλώσσα, στον Δ' τόμο του «Νουμά» (1906, άριθ. 206, σελ. 11—12). — κ. **Στ. Αγγ.** Τό γράψαμε και σε περασμένα χρόνια, τόν ξαναγράφουμε και σήμερα πώς ο «Νουμάς» δέν είναι φαρμακείο για νά γιομίσει τις στήλες του με έτιζέττες. Οί φίρμες οί φιλολογικές καμιά σημασία δέν έχουνε γι' αυτόν. Σημασία έχει μοναχά η διαλεχτή ύλη κι όσο ένδουσιάζεται μ' ένα, ως είναι και μέτριο, άρθρο ή ποίημα ενός πρωτόβαλτου λογογράφου ή ποιητή, δέν ένδουσιάζεται ούτε με τόν βαρύτερο φιλολογικό όνομα. Κι απόδειξη ο ένδουσιασμός μας για τ'ά σύντομα διηγηματάκια της ‘Ηγερίας. — κ. **Βάσ. Μεσ.** Καλό κορίτσι φαίνεται να είτανε τόν καημένο. — κ. **Άλέκο Δράκο**. Τά δεύτερο καλούτσικο και τόν τυπώνουμε δώ:

Γυμνά τ'ά κλώνια στέκουνε θλιμένα,
σά μι'ας ζωής άχνόρια σκορπισμένα
στη γη και στού άνέμου τ'ά στροβίλια
σά μι'ας ζωής στημένα περιστήλια
Κάποιον θεό με μάτι φωτοβόλο
άποζητούν απ' τούδ'ρανού τόν θόλο
νιότη, ζωή και χρώμα νάν τούς δώσει
και τ'ά σκυφτά κορμιά νά γιγαντώσει

— κ. **Μαρούα**. Δέν είναι κι άσχημο, μ'ά περιμένουμε να μάς στείλεις κανένα άλλο καλύτερο. — κ. **Μ. Καρ.** Δούλεψέ τόν περισσότερο και τόν χρόνον, τη Μεγαλοβδομάδα, μάς τόν ξαναστέλνεις. — κ. **Γ. Βουγ.** Κολά κι άγία όπως τ'ά λές. Μ'ά αν τραβούσανε τ'ά πράματα τόν δρόμο που υποδείχνεις, ο κύριος θάφηνιζε περισσότερο και δέ θάχε συγκρατημώ. ‘Αμυνα λοιπόν και τίποτ' άλλο υπαγόρευε τόν μέτρο. — κ. **Μαρ. Γιαν.** Ζάκυνθο. Δέ θυμούμαστε. Στείλε μας όμως ό,τι θέλεις και θά σου άπαντήσουμε. — κ. **Βελ.** Δέν τούς φασκελώνεις και τούς δυό. Δέν αξίζουν περισσότερη κουβέντα. — κ. **Π. Τζ.** Τό «Σάν όνειρο» αν είτανε πιο σύντομο και πιο δουλεμένο θά τυπωνότανε. — κ. **Σ. Παπ.** Αί, «μην π'ας κοντά στην άκροποταμιά», αλλά πουνενά άλλου που σίγουρα θά βρείς όμορφότερες ιδέες για τραγούδια. — **Γερ. Κασ.** ‘Α ιδέα σου καλή μ'ά οί σίτοι θέλουν περισσότερο δούλεμα. — κ. **Πλ. Ι. Φιλ.** Δυστυχώς όχι και τόσο πετυχημένο. — κ. **Γ. Βαρ.** Δώσαμε τόν τραγούδι σου στό Ρ. Γκολ, και σ' εύχαριστεί. — κ! **Γ. Καλομ.** Μπαίνει σήμερα τόν ένα. Τάλλα άργότερα. — κ. **‘Ηγετ.** Ζήτησε γράμμα μας, με τόν αληθινό τόνόμα σου, στό Poste Restante. — κ. **Αγγ. Χρυσ.** Καλά και τ'ά δυό. Τόν ένα δημοσιεύεται σήμερα. Τόν άλλο στό ερχόμενο φύλλο. Στείλε μας κι άλλα, και τ' όνομά σου. Περιμένουμε.

— Κατό λάθος γράψαμε στο περασμένο φύλλο πώς ο συνάδερφος κ. Σπύρος Παπ'ας, που τελευταία παρασημοφορήθηκε από τη Σερβική Κυβέρνηση, βρίσκεται στη Ζυρίχη, ενώ τόν σωστό είναι πώς μένει στη Βέρνη της ‘Ελβετίας.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΦΙΛΙ

I

Τόν πρώτο έγώ τρέγνισα φιλή σου,
άξέγονιαστη τρισάθωη παιδοῦλα..
Θυμάσαι! — Μιά άνοιξιμάτικη αύγουλα
Κάτω από τή λεύκα — στην αυλή σου..

II

‘Ω τή δροσάτη και άγνή πνοή σου!
Τ'ης σάρκας σου έκείνη τήν τρεμύλα
Θά τή θυμάμαι πάντα τήν αύγουλα
Που τρέγνισα τόν πρώτο τόν φιλή σου